

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З ПИТАНЬ РОЗРОБКИ ТА ОФОРМЛЕННЯ
ПРОГРАМ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
ВІДОКРЕМЛЕНОГО СТРУКТУРНОГО
ПІДРОЗДІЛУ «ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ГЛУХІВСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА»**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університету
імені Олександра Довженка
Відокремлений структурний підрозділ
«Професійно-педагогічний фаховий коледж
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка»

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З ПИТАНЬ РОЗРОБКИ ТА ОФОРМЛЕННЯ ПРОГРАМ
ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
ВІДОКРЕМЛЕНОГО СТРУКТУРНОГО ПІДРОЗДІЛУ
«ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ГЛУХІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА»**

Глухів 2024

Схвалено на засіданні методичної ради Відокремленого структурного підрозділу «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка» (протокол № 3 від 05.04.2024 р.)

Методичні рекомендації схвалено педагогічною радою ВСП «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського НПУ ім. О. Довженка» (протокол № 13 від 17 травня 2024 р.)

Рецензенти:

Ніколаєвська Ганна Юріївна – заступник директора з навчально-методичної роботи, викладач вищої категорії, викладач-методист Харківського державного професійно-педагогічного фахового коледжу імені В. І. Вернадського

Бондаренко Антоніна Павлівна – завідувач практиками Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Методичні рекомендації з питань розробки та оформлення програм практичної підготовки здобувачів освіти Відокремленого структурного підрозділу «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка» [Текст] / Уклад.: М. О. Кривошей, Г. С. Руда, Н. В. Решетняк, Л. Г. Федотенко, Р. П. Горелій, О. М. Заїка, Т. М. Біліченко, І. В. Кучер – Глухів, 2024. – 16 с.

У методичних рекомендаціях із питань розробки та оформлення програм практичної підготовки здобувачів освіти викладено основні вимоги до написання програм практичної підготовки у Відокремленому структурному підрозділі «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка» згідно із засадами організації, проведення, оцінювання та забезпечення практичної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти.

Методичні рекомендації призначено для педагогічних працівників Відокремленого структурного підрозділу «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка» і є ключовим інструментом для успішної реалізації освітнього процесу.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
2. ВИДИ І ЗМІСТ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	6
3. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ЗМІСТ ЇЇ РОЗДІЛІВ.....	8
ДОДАТОК 1.....	12
ДОДАТОК 2.....	14

ВСТУП

Методичні рекомендації з питань розробки та оформлення програм практичної підготовки здобувачів освіти Відокремленого структурного підрозділу «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка» укладено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження типового положення про організацію освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти та Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти» № 510, Указу Президента України №64/2022 «Про проведення воєнного стану в Україні», затверджений Законом України № 2101-IX, а також з урахуванням Положення про Відокремлений структурний підрозділ «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка», Положення «Про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка», Положення «Про практичну підготовку здобувачів освіти Відокремленого структурного підрозділу «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка».

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Практична підготовка здобувачів освіти у Відокремленому структурному підрозділі «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка» є однією із фундаментальних форм організації освітнього процесу та обов'язковим складником освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти, спрямована на завершення формування набутих компетентностей та отримання досвіду їх застосування, оволодіння сучасними формами організації праці, обладнанням, пристроями й технологіями

відповідно до спеціальності, ознайомлення з умовами провадження професійної діяльності.

1.2. Метою практичної підготовки здобувачів освіти є узагальнення й закріплення отриманих під час навчання теоретичних знань та застосування їх у практичній діяльності; оволодіння професійним досвідом та умінням самостійної трудової діяльності в умовах діяльності закладу освіти, підприємства, установи, організації; розвиток професійних навичок, необхідних для успішної роботи в обраній галузі, такі як комунікація, робота в команді, креативне мислення та вирішення проблем; оволодіння сучасними методами, формами організації праці, знаряддями праці в галузі майбутньої спеціальності.

1.3. Практична підготовка студентів здійснюється шляхом проходження ними практики в закладах освіти, на підприємствах, в установах та організаціях згідно з документами про співпрацю з базами практик, оформлених відповідно до чинних вимог.

1.4. Перелік усіх видів практичної підготовки для кожної освітньо-професійної програми, їх послідовність, форми, тривалість і терміни проведення визначаються освітньо-професійною програмою, навчальним планом, робочим навчальним планом, графіком освітнього процесу та графіком проведення практик.

Зокрема, види практичної підготовки відображають безперевні та послідовні етапи професійної підготовки, що забезпечує наступність проходження практик, поступове розширення обсягу базових понять із майбутнього фаху, застосування фахових знань у вирішенні конкретних педагогічних завдань практичної підготовки.

2. ВИДИ І ЗМІСТ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

2.1. Залежно від конкретної освітньо-професійної програми та цілей застосовуються наступні види практик: навчальна, виробнича (технологічна, педагогічна), переддипломна.

Навчальна практика проводиться для завершення формування передбачених освітньо-професійною програмою компетентностей, ознайомлення з обладнанням, пристроями й технологіями відповідно до спеціальності. Зазначена практика здійснюється у спеціально відведений період навчального року або паралельно з навчальними заняттями з урахуванням тривалості навчального часу для здобувачів освіти та форми здобуття фахової передвищої освіти. Метою навчальної практики є вивчення здобувачами освіти специфіки майбутнього фаху, отримання ними первинних професійних умінь із загальних та спеціальних навчальних дисциплін.

Виробнича (технологічна, педагогічна), переддипломна практики проводяться з метою:

- поглиблення та закріплення теоретичних знань, здобутих студентами під час вивчення певного циклу теоретичних дисциплін;
- оволодіння здобувачами освіти сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії;
- формування в них професійних компетентностей для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних умовах провадження професійної діяльності;
- виховання потреби систематично оновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

2.2. Зміст практик визначається програмами практичної підготовки, що розробляються згідно з освітньо-професійною програмою, навчальним планом, робочим навчальним планом і затверджується відповідно до чинної нормативної бази, а саме: Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження типового положення про організацію освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти та Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти» № 510, Положення «Про практичну підготовку здобувачів освіти ВСП «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського НПУ ім. О. Довженка».

Програма практичної підготовки – це основний навчально-методичний документ, що визначає мету, зміст і послідовність етапів проведення практики, підведення її підсумків і містить рекомендації щодо видів, форм і методів контролю якості підготовки, які здобувачі фахової передвищої освіти повинні отримувати під час проходження кожного виду практики.

2.4. Основне завдання програм практичної підготовки полягає в тому, щоб чітко організувати та регламентувати всю діяльність керівників практики та здобувачів освіти в період її проведення.

2.5. Програми практичної підготовки розробляють керівник практики (одноосібно або у співавторстві з іншим керівником), методист, консультант із психології та подають їх до розгляду на погодження у встановленому порядку:

1. голові робочої групи з розробки освітньо-професійної програми;
2. голові циклової комісії;
3. завідувачу відділення.

Проекти програм практичної підготовки обговорюються на першому засіданні циклової комісії до початку навчального року.

3. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ЗМІСТ ЇЇ РОЗДІЛІВ

1. Титульна сторінка.
2. Вступ.
3. Мета і завдання практичної підготовки.
4. Компетентності.
5. Передумови для практичної підготовки.
6. Міждисциплінарні зв'язки.
7. Результати навчання.
8. Зміст виду практичної підготовки.
9. Форми підсумкового контролю.
10. Звітна документація та підсумковий контроль.
11. Критерії оцінювання.

12. Інші вимоги до проведення практичної підготовки.
13. Список рекомендованих літературних джерел.
14. Додатки.

Титульна сторінка містить:

- ✓ найменування центрального органу виконавчої влади України;
- ✓ найменування закладу вищої освіти, якому підпорядковується структурний підрозділ;
- ✓ назву структурного підрозділу;
- ✓ місце для підписів на погодження заступника з навчальної роботи та затвердження директора закладу освіти;
- ✓ назву програми практичної підготовки;
- ✓ інформацію про освітньо-професійну програму, спеціальність, спеціалізацію (у разі наявності);
- ✓ назву відділення;
- ✓ назву циклової комісії;

На наступному аркуші необхідно зазначити:

- відповідно до яких законодавчих, нормативних, розпорядчих документів розроблено програму практичної підготовки;
- прізвище, ім'я та по батькові укладача (укладачів);
- інформацію про погодження програми практичної підготовки з датами й підписами.

(Додаток 1).

У розділі **Вступ** зазначається назва практичної підготовки, форма навчання, курс та семестр, на якому заплановано проходження певного виду практичної підготовки. Варто сформулювати особливості спрямованості діяльності здобувачів освіти та керівників практики відповідно до її виду; висвітлити інформацію щодо тривалості проходження (тижні); подати відомості про бази практики; навести перелік скорочень (у разі наявності).

У розділі **Мета та основні завдання** необхідно чітко визначити мету та завдання, вирішення яких сприятиме використанню теоретичних знань, оволодінню певними професійними компетентностями під час проходження конкретного виду практичної підготовки. Логічно й обґрунтовано сформульовані в програмі практичної підготовки мета та завдання дадуть змогу:

- керівнику практики – ефективно здійснювати загальне керівництво, консультацію та контроль;
- здобувачам освіти – виконувати передбачені види робіт та оформлювати звітну документацію відповідно до встановлених вимог.

Окреслені в програмі мета й завдання практичної підготовки повинні базуватися на змістовному аналізі дисциплін освітньо-професійної програми та визначенні переліку загальних і спеціальних компетентностей, якими повинні оволодіти студенти на практиці як на відповідному етапі, так і в процесі усього навчання в закладі освіти.

Розділ **Компетентності** передбачає перелік загальних і спеціальних визначених компетентностей, якими повинні володіти студенти-практиканти для успішного проходження практики.

Освітні компоненти, що формують загальні та спеціальні компетентності, є підґрунтям проведення певного виду практичної підготовки, що необхідно зазначити в розділі **Передумови для практичної підготовки**.

У розділі **Міждисциплінарні зв'язки** висвітлюється реалізація зв'язків з іншими дисциплінами під час проходження практики, що сприятиме узагальненню та систематизації знань студентів, формуванню здатності адекватно діяти в будь-якій ситуації, як на робочому місці, так і в соціальному житті.

Розділ **Результати навчання** передбачає перелік основних знань, умінь та навичок, які здобувачі освіти набудуть під час проходження практичної підготовки та мають чітко відповідати поставленій меті та основним завданням програми практичної підготовки.

Зміст виду практичної підготовки розділ, що охоплює характеристику основних етапів проходження практичної підготовки, орієнтовний перелік завдань для самостійної роботи та орієнтовний перелік завдань для індивідуальної роботи.

Розділ **Форми підсумкового контролю** має містити інформацію вид підсумкового контролю (диференційований залік, захист звітів).

Звітна документація та підсумковий контроль – це розділ, де відображено особливості проведення передбаченої форми підсумкового контролю, а також наведено перелік та висунуто вимоги до оформлення звітної документації.

У розділі **Критерії оцінювання** необхідно привести таблиці оцінювання результатів діяльності здобувачів освіти під час проходження практики. А саме: порядок підведення підсумків практичної підготовки відповідно до середньозваженого балу, де враховується ваговий коефіцієнт та показник середньоарифметичної оцінки всіх основних видів робіт, які виконує здобувач освіти на практиці; національна шкала оцінювання практичної підготовки здобувачів освіти («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»); таблиця відповідності шкал оцінювання за чотирибальною національною шкалою та європейської (ECTS). (Додаток 2)

Розділ **Інші вимоги до проведення практичної підготовки** інформує про особливості проходження певного виду практичної підготовки та має містити відомості щодо проходження практики в дистанційному режимі.

Список рекомендованих літературних джерел передбачає перелік літератури, якою керівник практики пропонує послуговуватися студентам-практикантам для самостійної роботи під час проходження практики.

У **Додатках** керівники практики подають зразки звітної документації відповідно до висунутих вимог кожного виду документації.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка
Відокремлений структурний підрозділ
«Професійно-педагогічний фаховий коледж
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка»

ПОГОДЖУЮ

Заступник директора з
навчальної роботи
ВСП «Професійно-педагогічний
фаховий коледж
Глухівського НПУ ім. О. Довженка» >

_____ І. ГАВРИЛОВ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор
ВСП «Професійно-педагогічний
фаховий коледж
Глухівського НПУ ім. О. Довженка

_____ І. БОЯРИНОВА

_____ 2024 р.

Програма практичної підготовки

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

Спеціальність: 015 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)

Спеціалізація: 015.36 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)

Освітньо-професійна програма: Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості), 2023р.

Відділення професійної освіти
Циклова комісія професійної освіти

Програму практичної підготовки укладено на основі Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження типового положення про організацію освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти та Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти» №510, Указу Президента України №64/2022 «Про проведення воєнного стану в Україні», затверджений Законом України № 2101-ІХ, а також з урахуванням Положення про Відокремлений структурний підрозділ «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка», Положення «Про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка», Положення «Про практичну підготовку здобувачів освіти ВСП «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського НПУ ім. О. Довженка» та ОПП «Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)» фахової передвищої освіти.

Укладачі: Т. Б. Бикова, доктор філософії, спеціаліст вищої категорії, викладач фахових дисциплін;
В. Є. Сєврюкова, спеціаліст вищої категорії, старший викладач, викладач фахових дисциплін;
М. О. Кривошей, спеціаліст, завідувач навчально-виробничої практики, викладач фахових дисциплін.

Розглянуто і схвалено на засіданні ЦК професійної освіти

Протокол № _____ від « _____ » _____ р.

Голова робочої групи з розробки ОПП	_____	Тетяна БИКОВА
	(підпис)	(ПІБ)
Завідувач відділення професійної освіти	_____	Сергій ШИЛКО
	(підпис)	(ПІБ)
Голова циклової комісії професійної освіти	_____	Руслан ГОРЕЛИЙ
	(підпис)	(ПІБ)

Додаток 2

Таблиця 1.

Таблиця розрахунку вагового коефіцієнту оцінювання практичної підготовки здобувачів освіти

№ з/п	Вид робіт (залежно від завдань та переліку звітної документації певної програми практичної підготовки)	Ваговий індекс
1	Оформлення звітної документації (заповнений індивідуальний план та звіт про проходження практики)	0,3
2	Оцінка керівника від бази практики	0,1
3	Виконання практичних завдань, самостійної роботи і дотримання правил ТБ	0,3
4	Індивідуальне завдання	0,2
5	Захист практики. Захист звіту.	0,1
Разом		1,0

Таблиця 2.

Національна шкала оцінювання практичної підготовки здобувачів освіти

Оцінка	Критерії оцінювання рівня досягнень здобувачів освіти
Незадовільно	Здобувач не виконав програму практичної підготовки у повному обсязі. Досягнення програмних результатів навчання та визначених нею компетентностей відповідає низькому рівню. Звіт подано керівникові на перевірку з порушенням термінів; виконаний із суттєвими запозиченнями інформаційно-теоретичного матеріалу; оформлення звіту не відповідає вимогам; зміст звіту не розкрито.
Задовільно	Здобувач виконав програму практичної підготовки на задовільному рівні. Досягнув програмних результатів навчання та визначених нею компетентностей. Звіт про проходження практики оформлений з помилками або не в повному обсязі, на захисті здобувач продемонстрував задовільні знання при недостатньо повних і аргументованих відповідях на питання.
Добре	Здобувач виконав програму практичної підготовки на високому рівні та досяг програмних результатів навчання, набув відповідних компетентностей. Програма практичної підготовки розкрита, але мають місце окремі недоліки непринципового характеру; недостатньо використані в процесі аналізу матеріали звітності; мають місце окремі зауваження щодо оформлення звіту, щоденника;

	здобувач на захисті продемонстрував добрі знання, відповів маже на всі питання членів комісії.
Відмінно	Здобувач виконав програму практичної підготовки на високому рівні. Досягнув програмних результатів навчання, визначених нею, відмінно оволодів компетентностями. Звіт про проходження практики оформлений відповідно до вимог і поданий до захисту у визначений термін; звіт містить елементи новизни, має практичне значення. Здобувач оволодів навиками роботи: збору інформації, аналізу, формулювання висновків, пропозицій. Відповідь здобувача на питання членів комісії вичерпна та аргументована.

Таблиця 3.

**Відповідність шкал оцінювання
(національної та європейської (ECTS))**

Оцінка ECTS	Середньо-зважений бал, що формує інтервальну шкалу	Сума балів за 100 бальною шкалою	Національна оцінка		
A	4,51-5,00	90-100	5	з	<i>Відмінно</i> - Здобувач виконав програму практичної підготовки на високому рівні досягнув програмних результатів навчання, визначених нею, відмінно оволодів компетентностями. Звіт про проходження практики оформлений відповідно до вимог і поданий до захисту у визначений термін; звіт містить елементи новизни, має практичне значення. Здобувач оволодів навиками дослідної роботи: збору інформації, аналізу, формулювання висновків, пропозицій; відповідь здобувача на питання членів комісії вичерпна та аргументована.
	5,00	100			
	4,95	99			
	4,90	98			
	4,85	97			
	4,80	96			
	4,75	95			
	4,70	94			
	4,65	93			
	4,60	92			
	4,55	91			
4,51	90				
B	4,01- 4,50	82-89	4	а	<i>Добре</i> – Здобувач виконав програму практичної підготовки на досить високому рівні. Досягнув програмних результатів навчання та набув відповідних компетентностей. Програма практичної підготовки розкрита, але мають місце окремі недоліки неprincipового характеру; і мають місце окремі зауваження щодо оформлення звіту, індивідуального плану; здобувач на захисті продемонстрував добрі знання, відповів маже на всі запитання членів комісії.
	4,50	89			
	4,43	88			
	4,36	87			
	4,29	86			
	4,22	85			
	4,15	84			
	4,08	83			
4,01	82				

C	3,50-4,00	74-81	4		<i>Добре</i> – Здобувач виконав програму практичної підготовки на достатньому рівні та досягнув програмних результатів навчання, визначених нею компетентностей. Мають місце окремі зауваження щодо оформлення звіту та індивідуального плану; на захисті здобувач продемонстрував достатні знання, повно та аргументовано відповів на більшість питань
	4,00	81			
	3,90	80			
	3,84	79			
	3,76	78			
	3,67	77			
	3,59	76			
	3,51	75			
	3,50	74			
D	2,83-3,43	64-73	3		<i>Задовільно</i> – Здобувач виконав програму практичної підготовки на задовільному рівні. Досягнув програмних результатів навчання та визначених програмою практики компетентностей. Звіт про проходження практики та індивідуальний план оформлені з помилками або не в повному обсязі. На захисті здобувач продемонстрував задовільні знання при недостатньо повних і аргументованих відповідях на питання.
	3,43	73			
	3,36	72			
	3,29	71			
	3,22	70			
	3,15	69			
	3,07	68			
	3,01	67			
	3,00	66			
	2,92	65			
	2,83	64			
E	2,51-2,75	60-63	3		<i>Задовільно</i> – Здобувач виконав програму практичної підготовки на задовільному рівні, досягнув програмних результатів навчання та визначених нею компетентностей. Звіт про проходження практики та індивідуальний план оформлені з численними помилками або не в повному обсязі, на захисті здобувач продемонстрував задовільні знання, однак при не повних і аргументованих відповідях на питання
	2,75	63			
	2,67	62			
	2,59	61			
	2,51	60			
FX	2,00-2,5	35-59	2	н	<i>Незадовільно</i> – Здобувач не виконав програму практичної підготовки у повному обсязі. Досягнення програмних результатів навчання та визначених нею компетентностей відповідає низькому рівню. Звіт подано керівникові на перевірку з порушенням термінів; виконаний із суттєвими запозиченнями інформаційно-теоретичного матеріалу; оформлення звіту не відповідає вимогам; зміст звіту не розкрито.
F	0,00-1,99	1-34	2	о	<i>Незадовільно</i> – Відсутні звітна документація: звіт, індивідуальний план із практики